

været anstillet et Slags Undersøgelse af, hvorvidt det kunde være hensigtsmæssigt at faae navnlig den kostbarere og lettere realisable Eiendoms paa Njebmagergade solgt, og at flytte selve Fabriken ud paa Christianshavn; men der synes at optaarne sig saa mange Vanskeligheder derimod — man nævner saaledes en Sum af 25,000 Rbd., som det vilde koste at flytte til Christianshavn og indrette sig der, hvilket rigtignok forekommer mig utrolig høit —, at der ikke efter vor Anskuelse er at tænke paa en saadan Udvei.

Jeg har nu ikke troet, at der virkelig, naar en saadan Fabrik skulde sælges; behøves nogen egentlig Lovbestemmelse for Regjeringen dertil; thi den har allerede foretaget Salg af Dele deraf. Jeg veed ikke, om det er skeet paa senere Approbation, men det er dog skeet i. Ex. ved den lille Eiendom, der havde paa Bornholm, der blev solgt for, saavidt jeg erindrer, 1700 Rbd. Hvad der er foretaget med den mindre Eiendom, kan ogsaa med samme Berettigelse skee med de større, og det var paa en Maade egentlig kun subsidiairt, for det Tilfælde, at det fra Regjeringens Side ansaaes for nødvendigt at have en Lovbemyndigelse dertil, at jeg havde tilladt mig at stille mit Forslag. Har det nu det ene eller andet Slags formelle Vanskelighed — og naar en Sag allerede har Vanskelighed ved at arbeide sig igennem, og det vide vi jo vel, det har, forsaavidt man virkelig vil have Fabriken solgt, saa kommer der ogsaa saa grimme let formelle Vanskeligheder til —, har altsaa mit Forslag en saadan Vanskelighed ved at komme til Afstemning, saa maa jeg kun have mig forbeholdt, om jeg skulde finde det tilraadeligt for Sagen senere at indbringe det som et eget Lovforslag.

Tsberning: Jeg blev noget forundret ved at høre, at Udvalget havde tiltraadt disse Endringsforslag, og kom først til at forstaae det, da jeg hørte, at det tiltraadte dem for ikke at faae Fabriken solgt, medens jeg nu lykkeligviis hører, at de Herrer, der have stillet dem, virkelig have stillet dem for at faae den solgt; det er mig forøvrigt kært, at begge Parter ville sætte Skuldrene til, saa at vi rimeligviis faae Endringsfor-

slagene til at gaae igennem. Saavidt ere vi altsaa komne, og lad os nu undersøge, om det dog ikke fornuftigviis maa føre til Fabrikens Salg, lad os undersøge, hvorledes Ministeriet maa stilles ligeoverfor disse Endringsforslag. Den ærede sidste Taler meente, at deri laa Vanskeligheden; men jeg troer ikke, at Vanskeligheden er saa stor; thi, efterat Auctionen har været holdt, og Bud er blevet gjort, have vi, hvad enten Budet nu bliver antaget eller ikke, et Udgangspunkt for den Forrentning, som skal afholdes, for man kan tale til os om et Overskud, og saa skal Ministeriet skaffe et Overskud, efter at have forrentet den i Fabriken anlagte Driftscapital; naar Ministeriet ikke tør paatage sig at skaffe et Overskud, efterat Driftscapitalen er forrentet, saa kan Ministeriet ikke vedblive at drive Fabriken. Der er, troer jeg, en meget simpel Begrændsning, der er et Midde til ogsaa at begrænse den forseglede Beslutning, som er forudsat at skulle være tilstede ved Auctionen, saa jeg er, efter hvad jeg har hørt udtale, meget roligere, idet jeg stemmer for dette Forslag og maaske giver det Fortrinnet for alle de andre. Jeg troer ikke, det kan undlade at føre til Fabrikens Salg; thi jeg troer neppe, det vil kunne bevises, at Fabriken, naar den Sum skal forrentes, da kan blive budt for Bygningerne, som vil give et reelt Overskud. Den ærede Rigsdagsmand for Njebenhavns 4de Valgkreds (Nothe) bragte Ministeren i Grindring, hvorledes han troede, at han maaskee begik nogen Feil som Sælger. Det var mig kært at høre, at det atter blev bragt Ministeren i Grindring, at han er Krantmer, at han er Handelsmand, som handler med Tran, med uldne Varer, med Porcelain, med — ja, det er en anden Minister, der handler med Jernvarer —, men han handler ogsaa med Skind; det er Regjeringen, der handler med disse Varer, lad os bringe den det i Grindring saa hyppigt som muligt, det vil maaskee bringe den til hellere at handle med Fabrikker, saaledes at Fabrikkerne blive solgte, og man holder op at skulle svare for de Procentafflag, der gives til Beer eller til Poul. Det bedste Argument, der er fremkommet for denne Sag, er maaskee det, der er fremkommet fra Rigsdagsmanden for Njebenz